

АПЕЛЪТЪ НА Г-ЦА ГЕНА ВЕЛЕВА

Избавила се отъ тормоза на югославскитѣ власти и стъпила на свободна европейска земя, дето най-после мога, безъ да рискувамъ живота си, да говоря свободно и да се подпиша съ собственото си име, а не съ онова, що ми бѣха натрапили сърбитѣ, азъ излизамъ днесъ, въ изпълнение на единъ дългъ и на едно обещание, дадено на моитѣ другарки и сестри, които съ смъртна болка понасятъ гоненията и изтрѣбването на своитѣ бащи, братя и съпрузи — да апелирамъ предъ хуманното обществено мнение и специално предъ женскитѣ организации, за морална подкрепа и за една благородна намеса съ цель да се тури край на жестокия режимъ, въведенъ въ моята родина отъ сърбитѣ.

Моята цель не е тукъ да излагамъ вѣковнитѣ страдания на моя народъ подъ чуждо иго, нито описвамъ картината на националното робство въ цѣлата страна. Достатъчно е да изтъкна примѣра на моя роденъ градъ Скопје, гдето днесъ нѣма нито едно българско училище, макаръ до идването на сърбитѣ да имаше повече отъ десетъ основни български училища, съ нѣколко хиляди ученици, една педагогическа мъжка гимназия, една девическа педагогическа гимназия, духовна семинария, женско стопанско училище, нѣколко черкви, българска митрополия, търговски и промишлени дружества, юнашко дружество, библиотеки, читалища, печатници и пр. и пр. културни придобивки на българския духъ, отъ които днесъ не е останало нито поменъ — за да се разбере трагедията на македонския българинъ.

Следъ затварянето на нашитѣ училища и изпжждането на нашитѣ учители, свещеници и владици, заставени да се учимъ въ сръбски училища, въ които бѣхме подложени на едно жестоко денационализиране, ние противопоставихме единъ непосиленъ отпоръ срещу агресивността на сръбския шовинизъмъ. Но, уви! При тѣзи напълно лоялни усилия ние минахме не само презъ шумни политически процеси като тоя въ Скопје, но дадохме и скъпи жертви, като нашия другаръ Благой Моневъ отъ Щипъ, закланъ въ избитѣ на щипската жупания, или Кирилъ Ципушевъ, отъ Радовишъ, отведенъ къмъ австрийската граница въ Словения и тамъ закланъ, или като Тодоръ п. Йордановъ, отъ Кочани, загиналъ подъ колелата на локомотива въ Земунъ, бѣгайки отъ преследващитѣ го агенти на сръбската тайна полиция и пр. Нашето поколѣние въ отпора си срещу сръбската денационализаторска политика даде и други многобройни жертви извънъ университетскитѣ срѣди, какъвто е случая съ младежитѣ: Куюмджиевъ, Ангюшевъ, Бояджиевъ, Андрейчинъ, Рампо Поповъ, Сотиръ Гърдановъ, Стоянъ Тодоровъ, Моне Дръчковъ, Боне Припорски и още толкова други мъченици, които не бѣха извършили друго престъпление, освенъ непростимата за сърбитѣ смѣлость да се чувствуватъ българи. Вмѣсто да продължавамъ нескончаемия списъкъ на тия млади жертви, откъснати отъ срѣдата, въ която азъ самата се движехъ, бързамъ да ги приключа съ последнитѣ две имена на младитѣ дѣвици: Люба Карагюлева, отъ Охридъ, и Грозданка Зафирчева, отъ Велесъ — жертви на ненаситния сръбски Моллохъ — за да мина къмъ най-новитѣ проявления на сръбската тирания, която въ последнитѣ нѣколко месеци е насочила съ нови методи всичкитѣ си усилия за смъртно уязвяване на македонската интелигенция и специално на академическата младежъ. Бидейки единствена свидетелка, която по чудо успѣхъ да се укрива и спася отъ ноктитѣ на сръбскитѣ палачи, които ме търсѣха подъ дърво и камъкъ, днесъ, излагайки макаръ и бѣгло последнитѣ събития на Македония предъ общественото свѣтовно мнение, азъ считамъ, че изпълнявамъ единъ дългъ не само къмъ моитѣ преследвани другари и къмъ моята родина, но още и къмъ цѣлото човѣчество, което трѣбва да се счита еднакво обидено, че следъ толкова жертви, дадени за тържеството на принципитѣ на свободата и демокрацията, днесъ има срѣдъ Европа страни, дето хората се избиватъ само защото предявяватъ правата си въ името на сжщитѣ принципи.

Въ началото на м. юлий сърбитѣ туриха въ изпълнение, по единъ отдавна намисленъ начинъ, планъ, за да нанесатъ ударъ върху македонската интелигенция и да я компрометиратъ въ очитѣ на народа ѝ, следъ като скопскиятъ процесъ и другитѣ политически процеси бѣха ѝ създали ореолъ на мъченици за народнитѣ права. На сцената се яви единъ агентъ-провокаторъ — Кирилъ Караджичъ, който още въ 1927 г. бѣше умѣло вмъкнатъ за шпионинъ въ студентския процесъ и още тогава бѣше предалъ намѣренията на студентитѣ да излѣзнатъ предъ сѣда като българи, поради което процесътъ бѣше отложенъ, за да иматъ време сърбитѣ да разколебаятъ и разрушатъ постигнатото на тая база единомушие. И сега въ устата на сжщия агентъ-провокаторъ, експлоатирайки неговото нѣкогашно качество на другаръ на студентитѣ още отъ процеса, сърбитѣ вложиха нови и тежки обвинения противъ македонската академическа мла-